

KAN LANDBRUGET GØRES MERE KLIMAVENLIGT?

- Ansvar, motivation og handlefrihed

Natur & Miljø 2019 – 28. maj 2019
Mette Kronborg, Klimakonsulent, Økologisk Landsforening

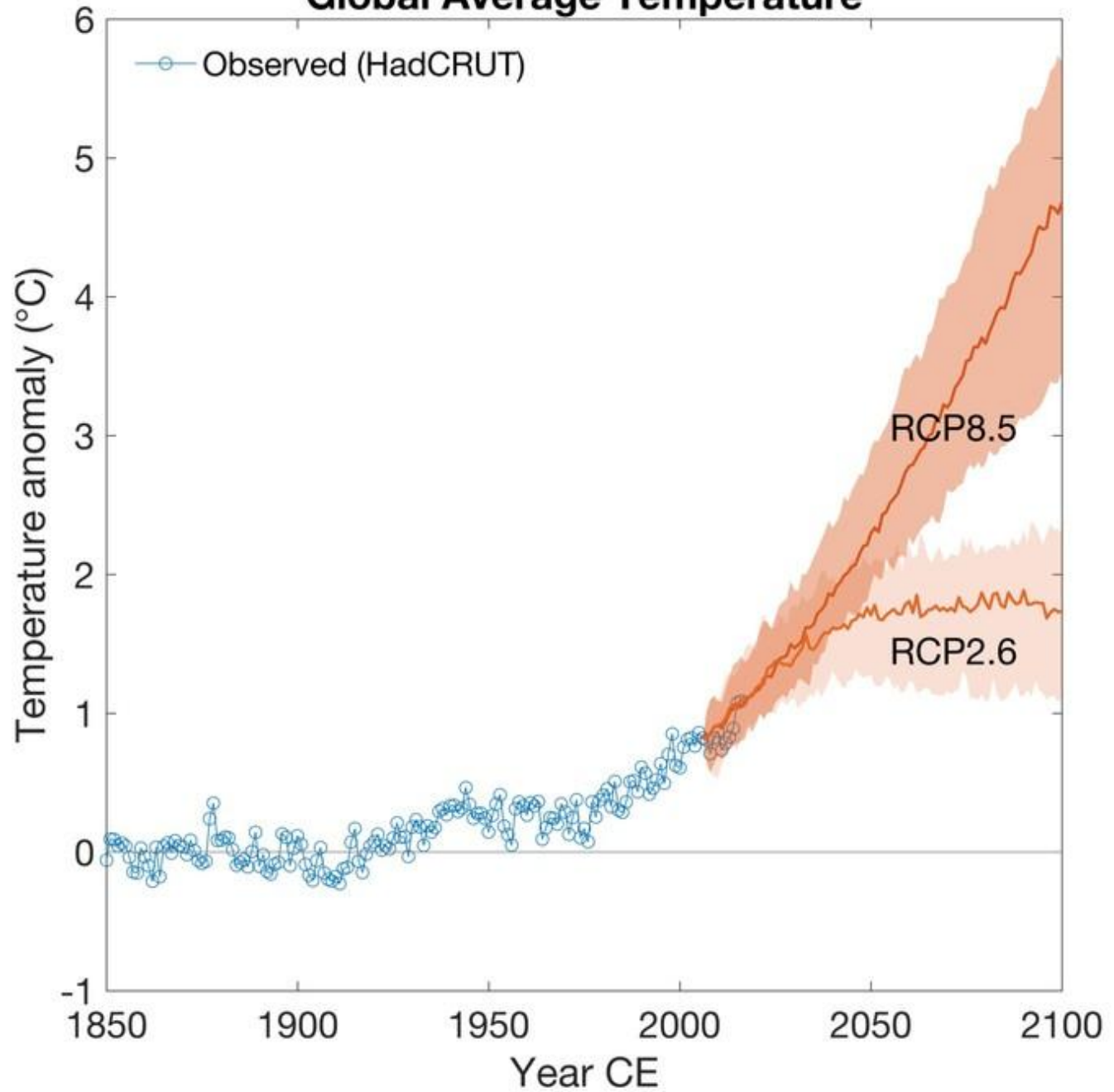

HVAD SKER DER MED KLIMAET?

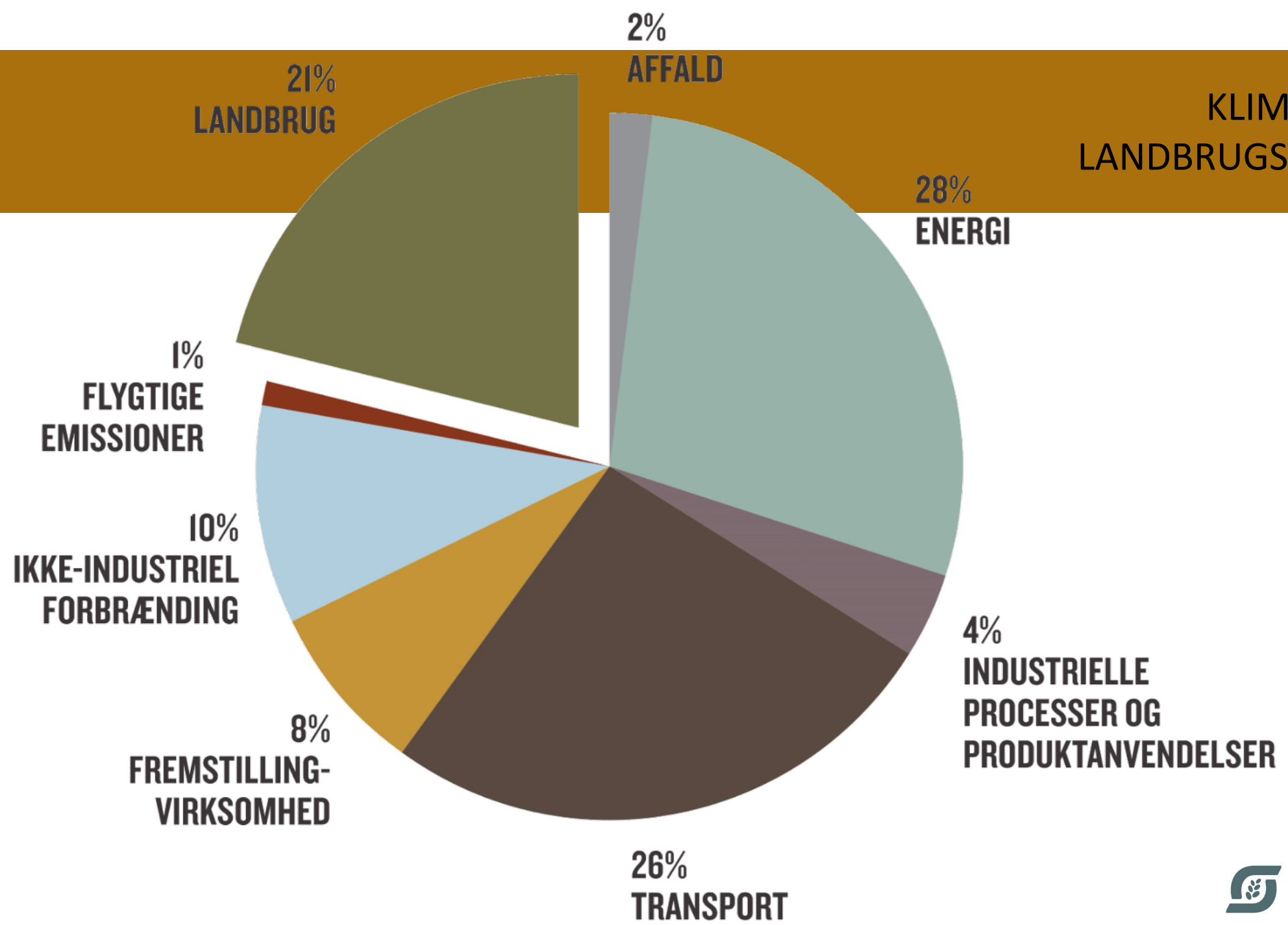

Global Average Temperature

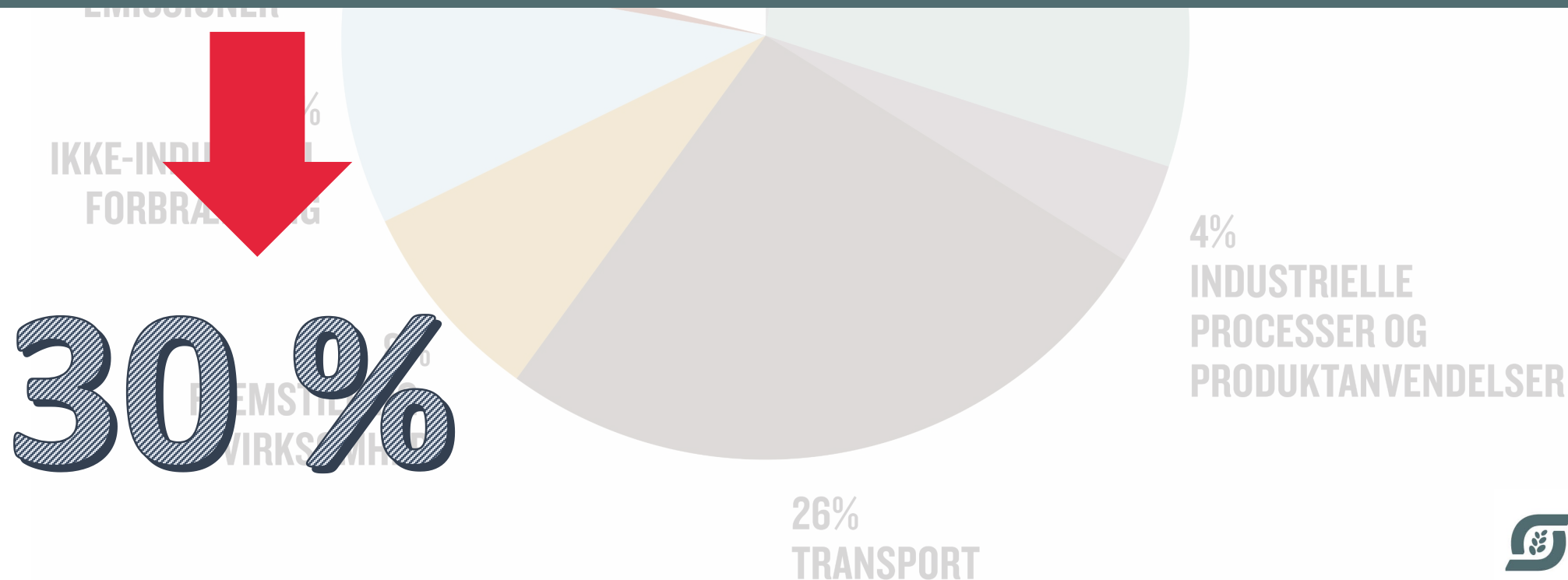
KLIMAGASSER I LANDBRUGSSEKTOREN

DANMARK 2017

TOTAL: 50,5 Mt CO₂e

LANDBRUG INKL. LULUCF: 15 Mt CO₂e

UDLEDNINGER I LANDBRUGET

Enterisk fermentering

CH₄ fra husdyrs fordøjelse

Gødning

primært CH₄ fra gylle

Jord

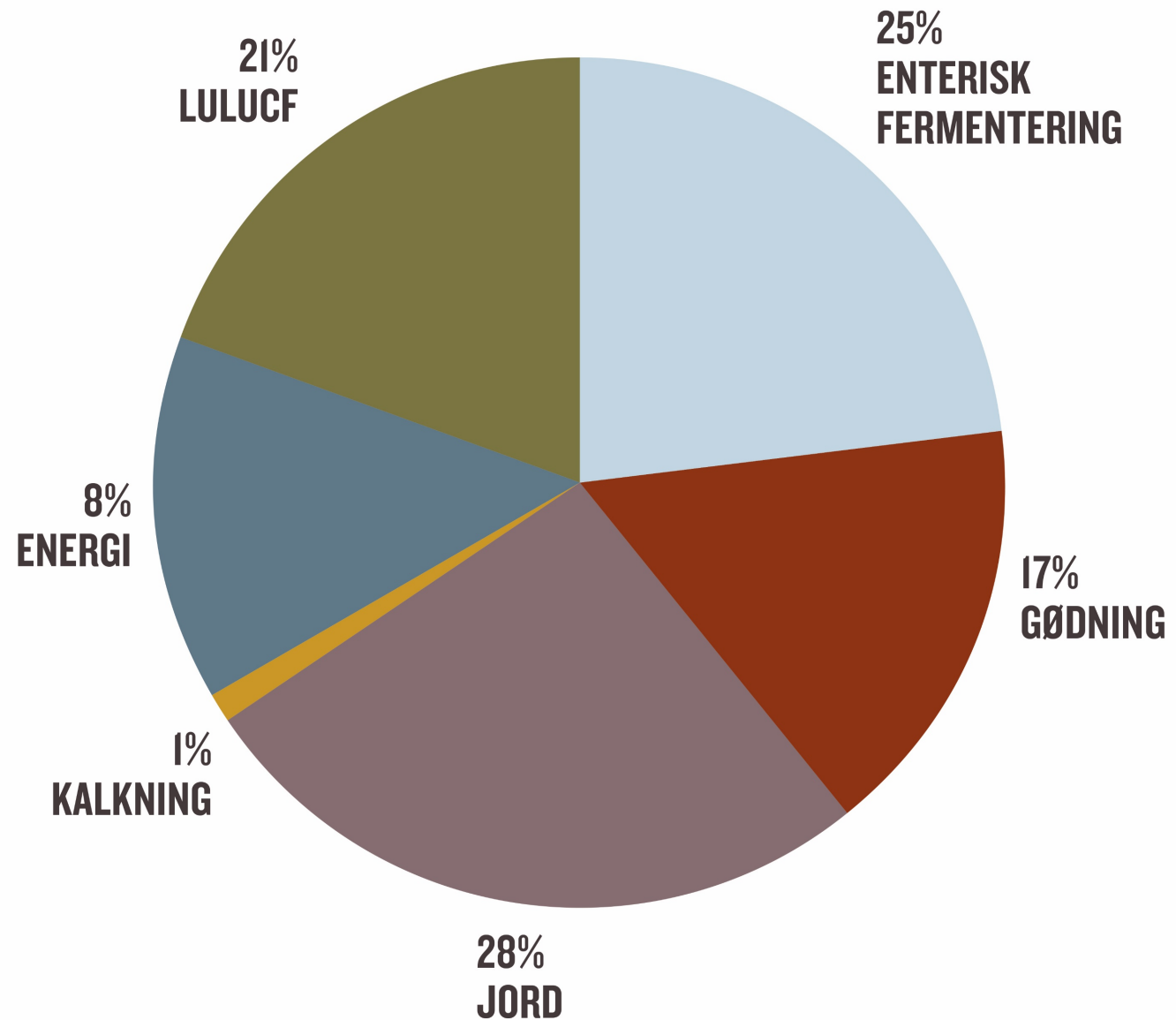
N₂O fra gødning og planterester

Energi

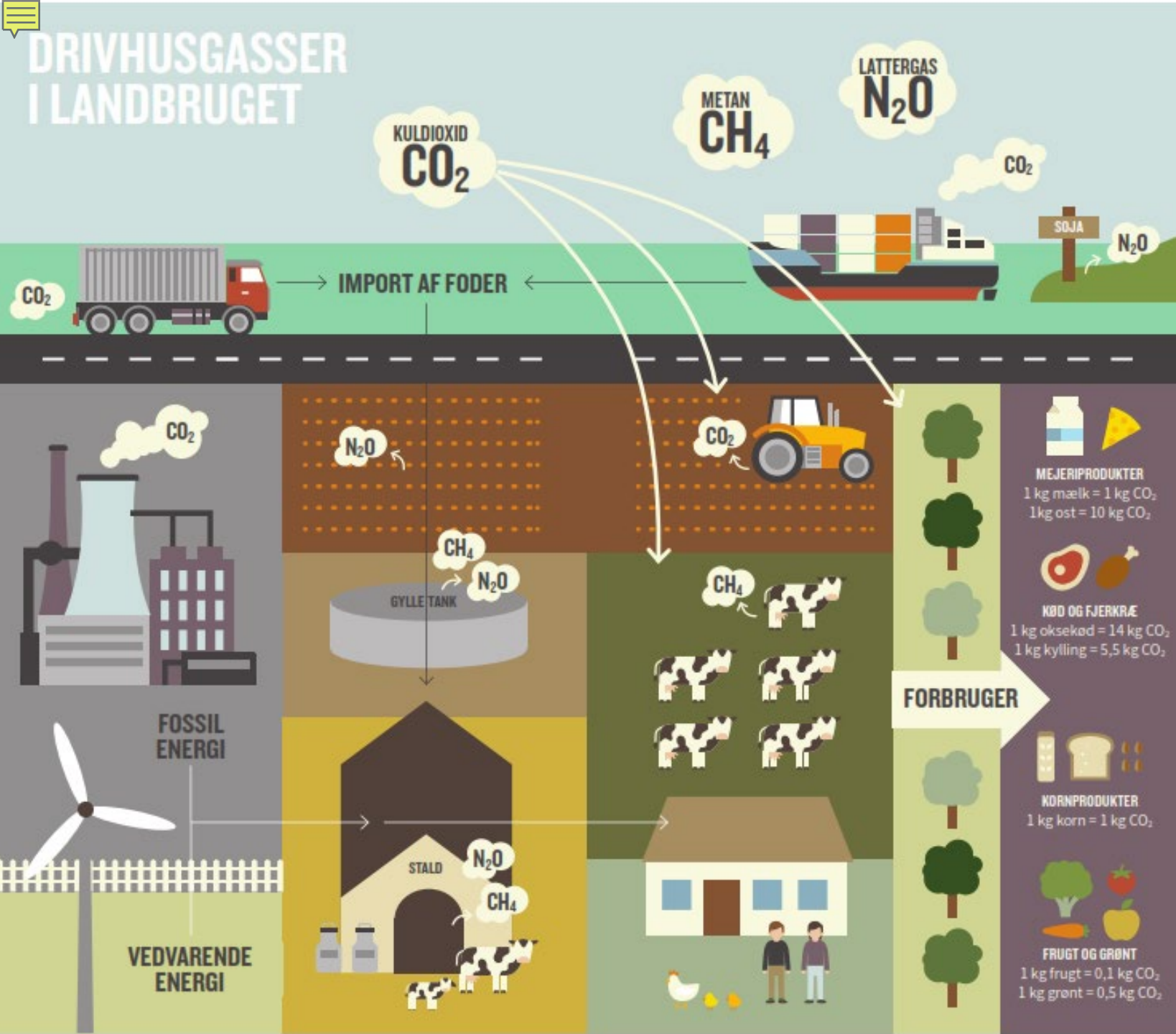
primært fra brændstoffer

LULUCF

primært fra dyrkede lavbundsarealer

DRIVHUSGASSER I LANDBRUGET

+ Kulstofopbygning

Vigtigt at fortælle hele historien!

FORVENTNINGER TIL FØDEVAREPRODUKTIONEN

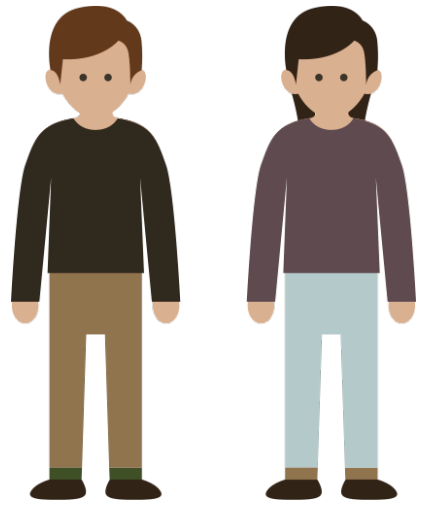
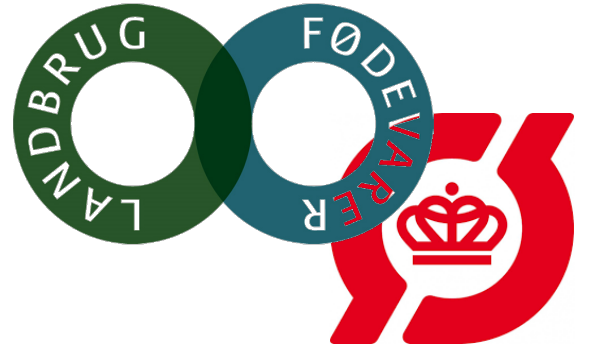
VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

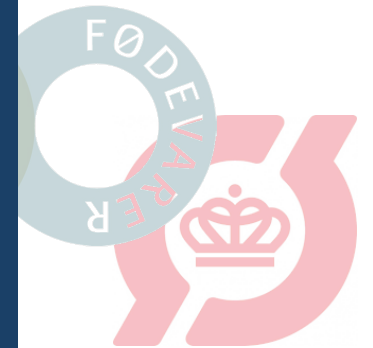
39 %

BILER, BØNDER & BOLIGER

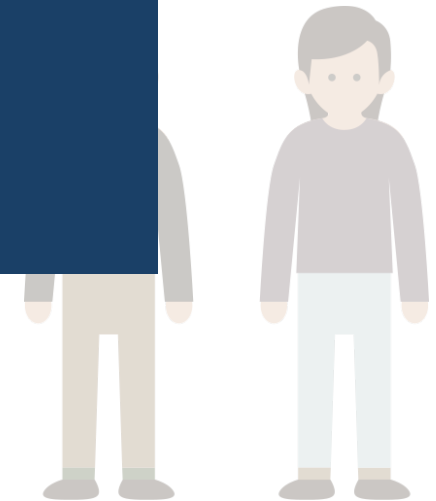
2005 → 2030

SÅ HVAD GØR VI?

& BOLIGER
2005 → 2030

KLIMAET KALDER PÅ HANDLING

- EN NY KLIMAPOLITIK SKAL BANE VEJ FOR KLIMAVENTLIG LANDBRUG
- 9 KLIMAINDSATSER SKAL STYRKE ØKOLOGISK LANDBRUGS KLIMABIDRAG

UDVIKLING & LØSNINGER

KLIMAKATALOGET & KLIMATILTAG

40 IDEER TIL ET BEDRE KLIMA HER OG NU

I FÅ STYR PÅ DIN KLIMAPÅVIRKNING

ENERGI

- 2 HENT VARMEN I JORDEN
- 3 LAD SOLEN OPVARME DIT BRUGSVAND
- 4 OPSÆT EN HUSSTANDSMØLLE
- 5 INVESTER I EN ELBIL
- 6 SKIFT OLIEFYRET UD MED BIOBRÆNDELSE
- 7 BRUG VARMEGENVINDING
- 8 BLIV ENERGI- OG GØDNINGSPRODUCENT MED BIOGAS
- 9 HENT STRØM FRA SOLEN
- 10 SPAR BRÆNDSTOF I MARKEN
- 11 SAML DIN JORD
- 12 HÆV PLOVEN
- 13 BRUG LASTBIL TIL TRANSPORT
- 14 TILPAS DÆKTRYKKET TIL OPGAVEN
- 15 SÆT AUTOMATISK STYRING PÅ KORNBLESEREN
- 16 MINIMER ENERGIFORBRUGET TIL MALKNING
- 17 DYRK ENERGIAFGRØDER

JORD OG PLANTER

- 18 BEKÆMP RODUKRUDT MED EFTERAFGRØDER
- 19 ETABLER FASTE KØRESPOR
- 20 SLØJF DRÆN PÅ TØRVEJORDE
- 21 NEDMULD HALMEN
- 22 ØG KULSTOFBINDINGEN VIA SÆDSKIFTET
- 23 PLANT FLERE TRÆER
- 24 STOP OMPLØJNING AF VEDVARENDE GRÆS
- 25 LAD GRÆSSET GRO
- 26 NEDSÆT KVÆLSTOFTILDELINGEN
- 27 FIKSER DIT KVÆLSTOF
- 28 GEM GYLLEN
- 29 BRUG KOMPOST I MARKEN
- 30 BENYTT FLADEKOMPOSTERING
- 31 FLYT GRØNGØDNINGEN

HUSDYR

- 32 LAD KØRNE HENTE SOMMERFODERET
- 33 OPTIMER FODERRATIONEN TIL KVÆG
- 34 TOAST DINE EGNE PROTEINAFGRØDER
- 35 FORLÆNG LAKTATIONEN HOS KØRNE
- 36 FÆRRE VOMME MEN SAMME PRODUKTION
- 37 REDUCER FODERSPILDET HOS SVIN
- 38 ØG FOURAGERINGEN HOS SVIN
- 39 TØM STALDEN FOR GYLLE
- 40 OVERDÆK DIN GYLLEBEHOLDER

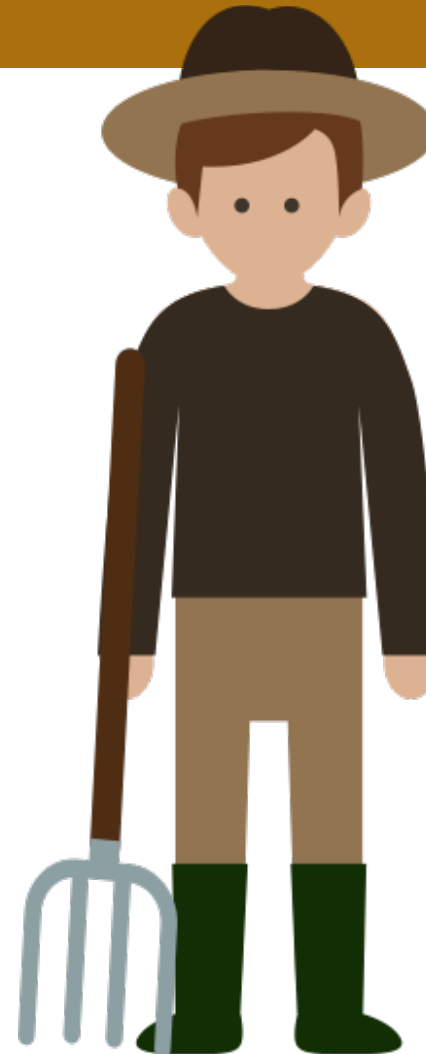
NUDRIFT:
DRIVHUSGASUDLEDNING

BESØG PÅ BEDRIFT

KLIMATILTAG
LANDMANDEN VIL
ARBEJDE MED BESTEMMES

ALTERNATIVT SCENARIE:
DRIVHUSGASUDLEDNING

HANDLINGSPLAN

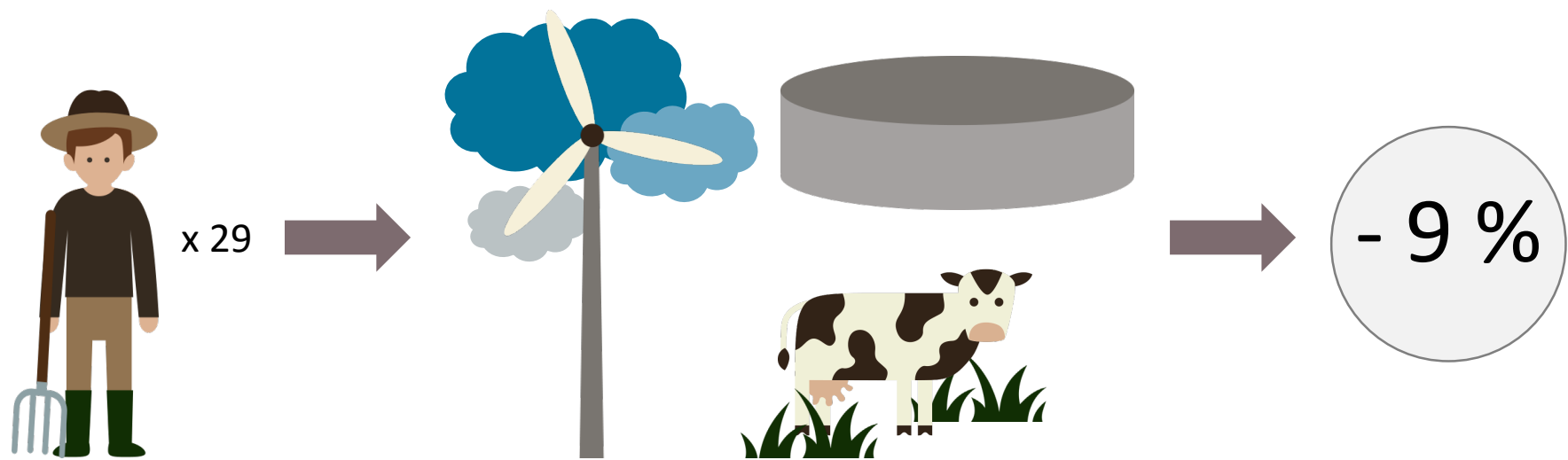

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE

vejle
KOMMUNE

EJENDOM

Årskøer: 123

Dyrkningsareal: 259 ha sandjord

Staldsystem: sengebåse, løsdrift med spaltestald

ENERGI

Opvarmning: solceller

Malkesystem: sildeben

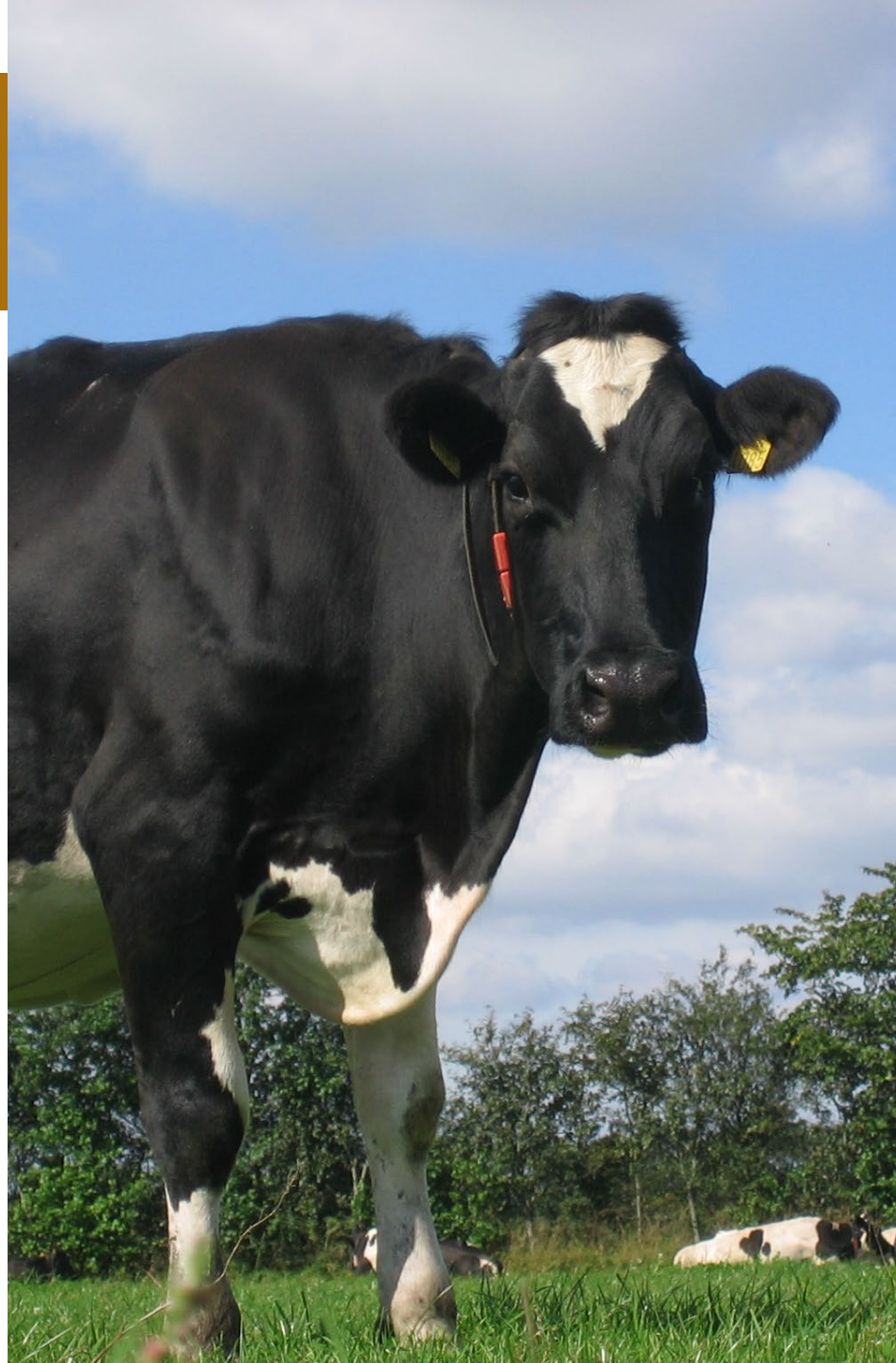
Mælkekøling: frekvensregulering, forkøling og varmegenvinding

NATURAREALER

Læhegn: 6,5 km

Naturarealer: 6,25 ha

Skovareal: 8 ha

KLIMAHANDLINGER I 2017

Tiltag 2017	Effekt	Estimeret virkning	Total virkning
Hypigere udslusning af gylle	Reduktion af metanudledning	0,48 kg CO ₂ e pr. ko pr. dag	12,7 ton CO ₂ e
Automatisk styring på tørringsanlæg	Reduktion af CO ₂ -udledning	2,7 kg CO ₂ pr. liter olie og 0,205 kg CO ₂ pr. kWh el	0,5 ton CO ₂
Reduceret kælvningsalder (30 til 28 mdr.)	Reduktion af metanudledning	2,1 ton CO ₂ e pr. år	22,1 ton CO ₂ e
Øget levealder hos køer	Reduktion af metanudledning	2,1 ton CO ₂ e pr. år	5,7 ton CO ₂ e
Øget selvforsyning med proteinfoder - afgræsning	Reduktion af CO ₂ -udledning	0,533 kg CO ₂ pr. kg foder	15,7 ton CO ₂

Klimabelastning **FØR KLIMAHANDLINGER:**
0,94 kg CO₂ pr. kg mælk

Klimabelastning **EFTER KLIMAHANDLINGER:**
0,87 kg CO₂ pr. kg mælk

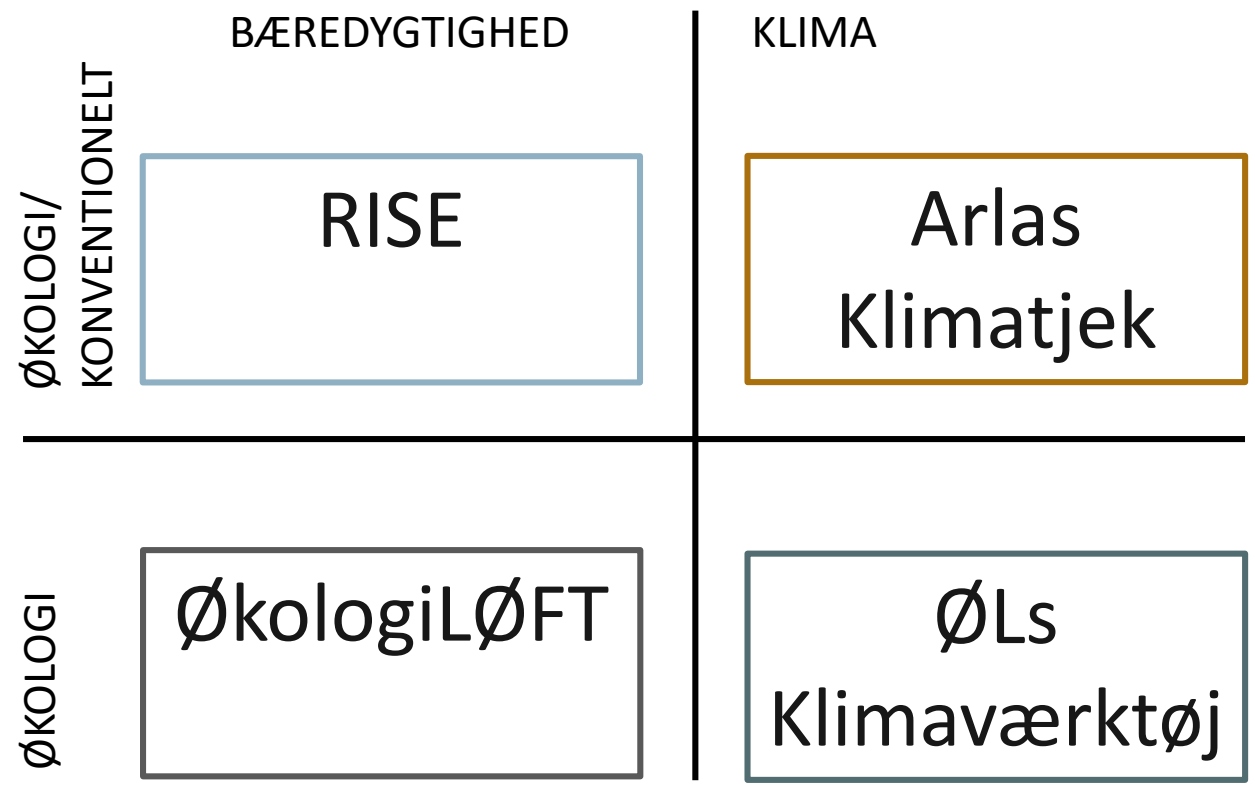
Reduktion: 7 % → 0,07 kg CO₂ pr. kg mælk

KLIMAVENLIG mælkeproduktion

KLIMAVÆRKTØJER PÅ BEDRIFTSNIVEAU

” ERFAMØDERNE HER I **KLIMASKOLEN** ER OGSÅ VIGTIGE, FORDI VI PÅ MØDERNE FÅR MULIGHED FOR AT SNAKKE MED ANDRE OM KLIMA, OG VI FÅR GENOPFRISKET BETYDNINGEN AF DE FORSKELLIGE INDSATSER.

MOGENS & ANNE GRETHE HANSEN, ØKOLOGISKE LANDMÆND
ØKOLOGI&ERHVERV, 2017

ET MERE KLIMAVENLIGT LANDBRUG ER MULIGT!

Landbrugssektoren skal tage ansvar
Branchen skal løfte i flok
Handlefrihed er nødvendigt
Fortsat forskning i nye klimatiltag

